

Regeringens proposition

2008/09:181

Ändrade räntebestämmelser i skattekontosystemet

Prop.
2008/09:181

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 8 april 2009

Fredrik Reinfeldt

Anders Borg
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändrade räntebestämmelser i skattekontosystemet. För sådan kostnadsränta som i dag ska tas ut efter en räntesats som motsvarar 125 % av basräntan införs ett golv som innebär att räntan lägst tas ut efter en räntesats om 1,25 %. De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juni 2009 och tillämpas på ränta som hänför sig till tid från och med ikraftträdandet.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483).....	4
3	Ärendet och dess beredning.....	5
4	Gällande rätt	5
5	Ändrade ränteregler	6
6	Konsekvenser av förslaget.....	7
6.1	Offentligfinansiella effekter.....	7
6.2	Makroekonomiska effekter	8
6.3	Konsekvenser för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna.....	8
6.4	Effekter för företag.....	8
6.5	Övriga effekter	8
7	Författningskommentar.....	8
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 april 2009	10

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2008/09:181

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483).

2 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

Prop. 2008/09:181

Härigenom föreskrivs att 19 kap. 4 och 5 §§ skattebetalningslagen (1997:483) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.

4 §

När det är fråga om debiterad preliminär skatt som *skall* betalas in efter den 17 januari taxeringsåret beräknas kostnadsränta från och med den 13 februari taxeringsåret till och med den dag betalning senast *skall* ske. Räntan beräknas efter en räntesats som motsvarar 125 % av basräntan.

När det är fråga om debiterad preliminär skatt som *ska* betalas in efter den 17 januari taxeringsåret beräknas kostnadsränta från och med den 13 februari taxeringsåret till och med den dag betalning senast *ska* ske. Räntan beräknas efter en räntesats som motsvarar 125 % av basräntan, *dock lägst efter en räntesats om 1,25 %.*

För belopp som avses i 2 § andra stycket beräknas kostnadsränta från och med den 4 maj taxeringsåret och efter en räntesats som motsvarar basräntan.

5 §

När det är fråga om skatt enligt ett grundläggande beslut om slutlig skatt efter avdrag enligt 11 kap. 14 § andra stycket 1 och tillägg enligt 11 kap. 14 § andra stycket 2 a och b, beräknas kostnadsränta från och med den 13 februari taxeringsåret till och med den dag betalning senast *skall* ske. Räntan beräknas efter en räntesats *motsvarande* 125 % av basräntan.

När det är fråga om skatt enligt ett grundläggande beslut om slutlig skatt efter avdrag enligt 11 kap. 14 § andra stycket 1 och tillägg enligt 11 kap. 14 § andra stycket 2 a och b, beräknas kostnadsränta från och med den 13 februari taxeringsåret till och med den dag betalning senast *ska* ske. Räntan beräknas efter en räntesats *som motsvarar* 125 % av basräntan, *dock lägst efter en räntesats om 1,25 %.*

För belopp som avses i 2 § andra stycket beräknas kostnadsränta från och med den 4 maj taxeringsåret och efter en räntesats som motsvarar basräntan.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2009 och tillämpas på ränta som hänför sig till tid från och med ikraftträdandet.

Regeringen lägger i denna proposition fram förslag om ändringar i bestämmelserna om beräkning av kostnadsränta i skattebetalningslagen (1997:483).

Det finns ett antal kostnadsräntor i skattebetalningslagen som är kopplade till basräntan, vilken är en ränta som fastställs av Skatteverket. Den ska motsvara den genomsnittliga säljräntan på sexmånaders statsskuldväxlar under tiden från den 16 i en månad till och med den 15 i månaden efter. Basräntan är från och med den 1 april 2009 0 % och därför har det uppstått ett behov av att motverka att de skattskyldiga avstår från att göra s.k. fyllnadsinbetalningar av preliminär skatt under året efter inkomståret och i stället betalar skatten i form av slutlig skatt. Om åtgärder inte vidtas finns det risk att skatteuppbörden blir väsentligt försenad med en åtföljande risk för skulduppbyggnad hos de skattskyldiga och i förlängningen för skattebortfall. En försening i skatteinbetalningarna skulle också påverka statens inkomster och därmed lånebehovet för innevarande år.

Regeringen har under beredningen av förslaget inhämtat synpunkter under hand från Skatteverket.

Lagrådet

Den föreslagna lagstiftningen är författningstekniskt och även i övrigt av sådan enkel beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

4 Gällande rätt

Bestämmelser om debitering och betalning av skatter och avgifter finns i skattebetalningslagen (1997:483, SBL). I lagen finns bestämmelser om kostnadsränta och intäktsränta som tas ut vid under- respektive överskott på skattekontot.

Ränta enligt skattebetalningslagen beräknas med utgångspunkt från en räntesats (basränta) som motsvarar den räntesats som gäller för sexmånaders statsskuldväxlar. Basräntan ska fastställas till helt procenttal enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen (19 kap. 3 § SBL). Den fastställda basräntan ska gälla från och med närmast kommande kalendermånad.

I 56 § skattebetalningsförordningen (1997:750) föreskrivs att basräntan ska räknas fram genom att säljräntan på sexmånaders statsskuldväxlar avläses varje bankdag. Räntenoteringarna från och med den 16 i en månad till och med den 15 i månaden därpå sammanvägs till en genomsnittsränta som gäller som basränta från och med närmast kommande kalendermånad.

Om det uppkommer decimaler vid beräkningen av genomsnittsräntan ska räntan avrundas till närmast hela procenttal. Om genomsnittsräntan ligger mitt emellan två hela procenttal ska den avrundas nedåt.

När det är fråga om betalning av skatt enligt ett grundläggande beslut om slutlig skatt tas kostnadsränta på obetalt belopp som överstiger 20 000 kr ut redan från och med den 13 februari taxeringsåret till och med den dag betalning senast ska ske (19 kap. 2 och 5 §§ SBL). Räntan beräknas efter en räntesats som motsvarar 125 % av basräntan (s.k. mellanränta). Från och med den 4 maj taxeringsåret beräknas kostnadsränta även för belopp som understiger 20 000 kr, men efter en räntesats som motsvarar basräntan (s.k. låg kostnadsränta).

För obetald debiterad preliminär skatt som ska betalas in efter den 17 januari taxeringsåret beräknas mellanränta på belopp som överstiger 20 000 kronor från och med den 13 februari taxeringsåret till och med den dag betalning senast ska ske (19 kap. 2 och 4 §§ SBL). Från och med den 4 maj taxeringsåret beräknas kostnadsränta även för belopp som understiger 20 000 kr, men med låg kostnadsränta.

Dessutom gäller, under förutsättning att den skattskyldige inte har någon ytterligare debitering som bidrar till underskott på skattekontot under den tid ränta beräknas, att låg kostnadsränta beräknas på ett belopp som sammanlagt uppgår till högst 10 000 kr. För de flesta skattskyldiga, som inte har löpande skatte- och avgiftsbetalningar, innebär detta att låg kostnadsränta beräknas på de första 30 000 kr av den obetalda skatten enligt ett grundläggande beslut om slutlig skatt eller avseende debiterad preliminär skatt som ska betalas efter den 17 januari taxeringsåret och för den resterande delen mellanränta.

Skatt som ska betalas enligt ett grundläggande beslut om slutlig skatt ska betalas senast den förfalldag som infaller närmast efter det att 90 dagar har gått från beslutsdagen (16 kap. 6 § första stycket SBL).

Eftersom ett besked om den slutliga skatten ska skickas till den skattskyldige senast den 15 december taxeringsåret (11 kap. 15 § SBL) kan slutlig skatt komma att betalas så sent som den 26 mars året efter taxeringsåret.

Preliminär skatt som har debiterats efter den 20 december inkomståret ska betalas senast den förfalldag som infaller närmast efter det att 30 dagar har gått från beslutsdagen (16 kap. 5 § tredje stycket SBL).

5 Ändrade ränteregler

Regeringens förslag: För sådan kostnadsränta i skattekontosystemet som i dag ska tas ut efter en räntesats som motsvarar 125 % av basräntan införs ett golv som innebär att räntan lägst tas ut efter en räntesats om 1,25 %.

Skälen för regeringens förslag: Nuvarande ränteläge har medfört att den genomsnittliga räntan på statsskuldväxlar är lägre än 0,5 % vilket innebär att basräntan är 0 % från och med den 1 april 2009. Därmed blir den kostnadsränta som ska tas ut efter en räntesats som motsvarar 125 % av basräntan också 0 %.

Avsikten med den kostnadsränta i skattekontosystemet som i dag tas ut efter en räntesats som motsvarar 125 % av basräntan är att det ska vara

lönsamt att betala in skatt vid avsedd tidpunkt. Vid utformandet av bestämmelsen har hänsyn inte tagits till att basräntan kan bli 0 %. När detta inträffar finns inte längre ränteincitamentet att betala in skatt vid den avsedda tidpunkten. Till följd av detta finns en risk att skattskyldiga avstår från att göra s.k. fyllnadsinbetalningar av preliminär skatt och i stället betalar skatten väsentligt senare i form av slutlig skatt. Det finns också en risk att de företag som redan har gjort fyllnadsinbetalningar använder det överskott som därigenom uppstått på skattekontot till att betala sådan skatt som månatligen redovisas i en skattedeclaration, dvs. innehållen skatt, arbetsgivaravgifter, mervärdesskatt och punktskatt. Om skatteinbetalningarna i stor utsträckning senareläggs kan statens inkomster och därmed lånebehov påverkas väsentligt under innevarande år. En försening av skatteuppbörden riskerar också att leda till en ökad skulduppbyggnad hos de skattskyldiga och i förlängningen till ökat skattebortfall. Detta motiverar att räntereglerna ändras så att en nollränta undviks i nu aktuella fall.

Enligt regeringens mening finns det skäl att överhuvudtaget se över räntebestämmelserna i skattebetalningslagen. En sådan översyn sker också inom ramen för Skatteförfarandeutredningens översyn av förfarandebestämmelserna. Utredningen ska presentera sitt betänkande den 31 maj i år. Regeringen vill inte föregripa utredningens arbete vad gäller den mer övergripande översynen av räntebestämmelserna. Därför väljer regeringen att nu endast föreslå en mindre justering av bestämmelserna i syfte att uppnå att nollränta undviks i de aktuella fallen och att räntenivån kommer så nära den nuvarande nivån som möjligt. Regeringen föreslår att reglerna om kostnadsränta ändras så att det införs ett golv för sådan kostnadsränta som i dag ska tas ut efter en räntesats som motsvarar 125 % av basräntan innebärande att ränta tas ut efter en räntesats om lägst 1,25 %.

Regeringens förslag medför ändringar i 19 kap. 4 och 5 §§ skattebetalningslagen.

De nya räntereglerna bör träda i kraft och tillämpas så snart som möjligt, vilket bedöms vara från och med den 1 juni 2009.

6 Konsekvenser av förslaget

6.1 Offentligfinansiella effekter

Regeringens förslag innebär att den kostnadsränta i skattekontosystemet som enligt gällande regler ska tas ut efter en räntesats som motsvarar 125 % av basräntan tas ut efter en räntesats om 1,25 % i stället för 0 % när basräntan är 0 %. Förslaget innebär att incitamentet att betala in skatt vid avsedd tidpunkt upprätthålls och att risken för försenad skatteuppbörd, med eventuella effekter på lånebehov och skatteintäkter, minskar. När kostnadsräntan beräknas efter en räntesats om 1,25 % i stället för 0 % innebär det vidare att statens ränteintäkter ökar, vilket påverkar de offentliga finanserna positivt. Det saknas underlag för att beräkna storleken av denna ränteeffekt, men den bedöms vara relativt liten.

Förslaget bedöms inte ha några beaktansvärda makroekonomiska effekter.

6.3 Konsekvenser för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Skatteverket

Förslaget innebär att det införs ett golv för de kostnadsräntor i skattekontosystemet som i dag ska tas ut efter en räntesats som motsvarar 125 % av basräntan. Regeringen bedömer att de eventuella merkostnader som detta skulle kunna medföra för Skatteverket skulle vara så begränsade att de kan bekostas inom ramen för givet anslag.

De allmänna förvaltningsdomstolarna

Regeringens förslag bedöms inte få några effekter för de allmänna förvaltningsdomstolarna.

6.4 Effekter för företag

Förslaget har sin grund i behovet av att motverka att de skattskyldiga avstår från att göra s.k. fyllnadsinbetalningar av preliminär skatt under året efter inkomståret och i stället betalar skatten i form av slutlig skatt. Det innebär endast att det införs ett golv för de aktuella kostnadsräntorna. Det är inte fråga om några ändrade förfaranden. Förslaget bedöms inte påverka den administrativa bördan.

6.5 Övriga effekter

Förslaget kan inte förväntas ha någon effekt på jämställdheten och inte heller torde det ha någon nämnvärd effekt på brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet. Förslaget påverkar inte förutsättningarna för integration.

7 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

19 kap.

4 §

I *första stycket* införs ett golv som innebär att kostnadsräntan vid där angivna förhållanden lägst kan beräknas efter en räntesats om 1,25 %. I övrigt har bara redaktionella ändringar gjorts innebärande att ”skall” har ersatts med ”ska”.

5 §

I *första stycket* införs ett golv som innebär att kostnadsräntan vid där angivna förhållanden lägst kan beräknas efter en räntesats om 1,25 %. I övrigt har bara redaktionella ändringar gjorts innebärande att ”skall” har ersatts med ”ska” och att ordalydelsen i styckets sista mening blir densamma som i sista meningen av 4 § första stycket.

Finansdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 april 2009

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Olofsson, Odell, Ask, Leijonborg, Erlandsson, Torstensson, Carlgren, Hägglund, Björklund, Carlsson, Borg, Malmström, Sabuni, Billström, Adelsohn Liljeroth

Föredragande: statsrådet Borg

Regeringen beslutar proposition 2008/09:181 Ändrade räntebestämmelser i skattekontosystemet.